

restauratie integratie
mechelen

België - Belgique
P.B.
2800 Mechelen I
8/6080

RIMNieuws

Nummer 56 – 1ste kwartaal 2002

Driemaandelijks tijdschrift - Afgiftekantoor Mechelen 1 -
V.U. Frans Geys, Hoveniersstraat 16, 2800 Mechelen

Colofon

RIMNieuws is het driemaandelijks orgaan van Restauratie Integratie Mechelen v.z.w. ("RIM").

Teksten: Patrick Egels, Marc Rubben
Foto's: Marc Rubben Peter Van den Bossche
Layout: Peter Van den Bossche

Abonnementen op RIMNieuws kunnen onderschreven worden door storting van € 10,00 op rekening 320-4195088-05 van Restauratie Integratie Mechelen.

Indien het adresetiket voorzien is van een kleurcode of een vermelding 'lidgeld niet OK', hebben wij uw abonnementsgeld voor het lopende jaar nog niet ontvangen. Gelieve dit dan zo spoedig mogelijk te storten om ook in de toekomst RIMNieuws te blijven ontvangen.

Inlichtingen: RIM, p/a Marc Rubben, Willem Geets straat 30, 2800 Mechelen (015/347864)
Mechelenbinnenstebuiten, p/a Kristin Van Ransbeeck, Geerdegem vaart 125 b 202, 2800 Mechelen (015/422912)

Email: RIM@lhoon.com
Bezoek ook de RIM website:
<http://www.rim.be>

Wet van 08/12/92 ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer: de gegevens aangaande de RIM-leden zijn opgeslagen in het bestand beheerd door RIM v.z.w., en worden slechts gebruikt voor interne administratieve doeleinden. Het ledenbestand van RIM v.z.w. wordt niet aan derden medegedeeld. Als U wil kennis nemen van de gegevens over uw persoon in ons bestand, kan dit mits eenvoudige schriftelijke aanvraag (een kopie van uw identiteitskaart insluiten) aan RIM v.z.w., Dageraad straat 45, 2800 Mechelen. Indien zou blijken dat onze bestanden onjuiste gegevens bevatten, zullen deze op uw aanvraag worden aangepast.

Intro

Met dit eerste nummer van 2002 kondigt zich een nieuw en zeer actief RIM-jaar aan.

RIM bestaat dit jaar vijftien jaar; dit derde lustrum van de vereniging zal gevierd worden met de “Openhuizedag” op zondag 02 juni, een unieke en voor RIM typische activiteit waar het aspect “wonen in de stad” centraal staat.

De acties tegen de ondergrondse parking op de Grote Markt werden voortgezet en kenden een voorlopig hoogtepunt in de manifestatie die op zaterdag 16 februari plaatsvond. RIM blijft echter niet bij de pakken zitten en zal zich met alle middelen voor deze zaak blijven inzetten.

Wij streven echter steeds een positieve dialoog met het stadsbestuur na; in dit nummer presenteren wij u dan ook de officiële visie van het stadsbestuur op monumentenzorg in Mechelen.

Monumentenzorg dient echter ook belangstelling te hebben voor het industriële en technische monument, een aspect dat al te vaak vergeten wordt, zoals de afbraak van de elektriciteitscabine aan de Stationsstraat op trieste wijze heeft aangetoond.

Verder vindt u in dit boekje nog het programma van onze zustervereniging Mechelenbinnenstebuiten, welke ook dit jaar een leerrijk en boeiend programma voor u in petto heeft.

Peter Van den Bossche

De krachtlijnen van het stedelijk monumentenbeleid in Mechelen

De visie van het stadsbestuur

Inleiding

Stilaan erkennen steden en gemeenten de voordelen van een structurele samenhang tussen de ruimtelijke inrichting en de cultuurhistorische identiteit van hun ambtsgebied. Een goed stedelijk monumentenbeleid richt zich bijgevolg niet alleen op het cultuurhistorisch aspect van de erfgoedzorg, maar profileert zich ook gaandeweg als een onontbeerlijke schakel in de duurzame ontwikkeling van een stad.

Mechelen beschikt met haar oude stadsstructuur en haar authentiek en gevarieerd gebouwenpatrimonium over een enorm potentieel om de stedelijke monumentenzorg te laten aansluiten op een geïntegreerd ruimtelijk beleid waarin ruimtelijke planning, stedenbouw, stadsvernieuwing, milieu, mobiliteit en monumentenzorg op elkaar afgestemd zijn. Alleen al op socio-economisch vlak is de inbreng van monumentenzorg hierin immers niet te onderschatten. Onderhoud en restauratie bieden tewerkstelling in de arbeidsintensieve bouwsector. Een verzorgd historisch patrimonium schenkt de stad een positieve uitstraling, biedt een reële financiële return onder meer door inkomsten uit toerisme en revitaliseert de stad door het aantrekken van jonge gezinnen en bedrijven die oude panden in stad kopen, restaureren en herbestemmen. Monumentenzorg levert tevens een bijdrage aan de strijd tegen de verloedering en (subjectieve) onveiligheid.

In de geest van openheid en dialoog die een geïntegreerd beleid voorstaat, nemen we de mogelijkheid te baat om de dagelijkse monumentenzorgpraktijk en de krachtlijnen van

het Mechelse monumentenbeleid voor de volgende jaren kenbaar te maken.

Werkterrein

Het werkveld van het stedelijk monumentenbeleid in Mechelen omvat in de eerste plaats het beschermd bouwkundig patrimonium. Mechelen behoort met haar 338 beschermde monumenten en 16 beschermde stads- en dorpsgezichten tot de top drie van monumentensteden in Vlaanderen. In rangorde staat Mechelen onmiddellijk achter de grootsteden Antwerpen en Gent; in verhouding tot haar oppervlakte en aantal inwoners beschikt de stad zelfs over het grootste aantal beschermde monumenten¹.

Naast de officieel beschermde monumenten omvat het werkterrein van het stedelijk monumentenbeleid ook:

- meer dan 250 monumenten, stads- en dorpsgezichten die nog in aanmerking komen voor bescherming
- het geïnventariseerde bouwkundig erfgoed zoals dat werd opgenomen in de snelinventarissen "Bouwen door de eeuwen heen" van de binnenstad en de randgemeenten²
- de begeleidingsarchitectuur gelegen in de oude stadskern die sinds 1976 op het gewestplan erkend staat als een gebied met culturele, historische en esthetische waarde (CHE-gebied)

Kerntaken en actiepunten

Onder impuls van hogere beleidsinstanties wordt het monumentenbeleid de laatste tien jaar meer en meer benaderd vanuit een integrale en integrerende visie. Monumentenzorg omvat niet alleen de evidente waaier van praktische handelingen die nodig zijn om het erfgoed te beschermen, te onderhouden, te restaureren en te ontslui-

ten. Inhoudelijk heeft de nieuwe visie ook het erfgoed in zijn historische en actuele betekenis voor ogen en tracht ze banden te scheppen tussen het erfgoed en de hedendaagse samenleving.

Monumentenzorg in Mechelen is op een punt aanbeland waarop de dimensies van het stedelijk erfgoedbeleid zich verruimen. Steunend op de integrale en integrerende visie en gelet op de inhoudelijke omvang van het werkterrein dient het stedelijk monumentenbeleid in Mechelen zich te organiseren rond zeer diverse kerntaken die worden uitgevoerd door een stedelijke dienst monumentenzorg die zich gaandeweg ontpopt tot een “lokaal bouwkundig erfgoedcentrum”. De evolutie waarbij diverse bevoegdheden van de afdeling Monumenten en Landschappen gedelegeerd worden naar de steden en gemeenten benadrukt de noodzaak van een stedelijk monumentenbeleid dat verankering vindt in het globale stedelijke beleid³.

Kerntaken

Tot de dagelijkse kerntaken van de stedelijke dienst monumentenzorg behoren o.a.:

- aanspreekpunt voor het publiek (loketfunctie)
- advisering van alle bouwaanvragen binnen het hoger vermelde werkterrein
- voorbereiding van beschermingsdossiers
- advisering over en activering van onderhouds- en restauratiepremierdossiers
- opvolgen en controle van restauratiewerven
- begeleiding van herbestemming
- cultuurspreiding (vb. organisatie Open Monumentendag)
- ontsluiting van grote monumenten
- uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek
- al de bijhorende administratie
- ...

Actiepunten

Integrale monumentenzorg

Het is van essentieel belang dat in de eerste plaats de beschikbare beleidsinstrumenten worden gehanteerd en er nieuwe worden gecreëerd om het behoud en de bescherming van het waardevolle patrimonium te verzekeren:

- Vanaf het voorjaar 2002 zal de omvangrijke lijst van circa 250 beschermingswaardige gebouwen in samenwerking met de afdeling Monumenten en Landschappen omgezet worden in concrete beschermingsvoorstellen en -besluiten. De stedelijke dienst monumentenzorg koestert de (ijdele) hoop dat haar bijdrage tot deze intensieve bezigheid – i.e. het indienen van beschermingsvoorstellen – reeds in 2003 zal worden afgerond.
- De bestaande snelinventaris “Bouwen door de eeuwen heen”, die zich quasi uitsluitend beperkt tot waardevolle gevels en gehelen, dient geactualiseerd te worden met interieurbeschrijvingen.
- De kennis van het gebouwenbestand dient door wetenschappelijk onderzoek aangevuld te worden, meer bepaald door middel van bouwblokinventarisatie. Met systematisch bouwblok- en pandenonderzoek kunnen we doordringen tot de historisch gegroeide bouwstructuren die heel wat wetenschappelijke informatie opleveren over de veranderende sociale omstandigheden, bouwtechnieken en leefgewoontes. Het recente, aanvullende beschermingsprogramma voor de Guldenstraat dat gebaseerd is op interieuronderzoek, bewijst dat er in Mechelen unieke historische gehelen aanwezig zijn.
- In dit kader blijft de stedelijke dienst onverminderd haar steun verlenen aan postgraduaatstudenten monumentenzorg die in Mechelen bouwhistorisch onderzoek verrichten. Niet alleen dringen zij via archivalisch, kadastraal, iconografisch en plaatselijk onderzoek door tot het wezen van de bouwsubstantie, maar stellen zij, net

- als de professionele bouwhistorici, de eigenaar/ontwerper in staat zijn ontwerp op doordachte wijze af te stemmen op de historische structuur.
- Inzake het grote patrimonium dient de “eerstelijnszorg” (onderhoud en deskundige restauraties) verder gepromoot en effectief uitgevoerd te worden om dure restauraties in de toekomst te vermijden of ten minste zo lang mogelijk uit te stellen. Meer in het bijzonder is er de betrachting om binnen afzienbare tijd voor het beschermde stadspatrimonium reële onderhoudsdossiers samen te stellen.
  - Het is noodzakelijk meer aandacht te besteden aan de deskundige en technische begeleiding, opvolging en controle van restauratie- en renovatieprojecten.

Geïntegreerde monumentenzorg

Monumentenzorg wenst in de toekomst haar bijdrage tot de duurzame ontwikkeling van de stedelijke ruimte verder te ontwikkelen.

Een centrale rol in de stedelijke dialoog vervult de Stedelijke Commissie voor Monumentenzorg die via diverse initiatieven aandacht wil vestigen op de ruimtelijke kwaliteit en eigentijdse architectuur die monumenten realiseert voor de volgende generaties. De Commissie wordt niet langer voorgezeten door een schepen, maar een extern deskundige onder wiens leiding de werking van de Commissie geoptimaliseerd wordt. Eén van de taken van de Commissie bestaat er uit de adviezen van de betrokken diensten in een breder debat met externe deskundigen op elkaar af te stemmen zodat het College, alsook de betrokken bouwheren, kunnen voortgaan op een eenduidig advies. Het advies van de Commissie wordt in principe opgevolgd ofwel duidelijk gefundeerd verworpen door het college.

Dankzij het bouwblokonderzoek door de afdeling

Monumenten en Landschappen kregen een groot aantal panden in de Guldenstraat naast de reeds bestaande monumenten het statuut van beschermd monument. Gezien het uitzonderlijk historische belang van deze stadswijk verkondigt de stedelijke dienst monumentenzorg haar intentie om de beschermingsdossiers niet alleen pandsgewijs, maar ook globaal te benaderen en op te volgen. Een betrachting op vrij korte termijn is dat alle wijkbewoners zich na een proces van bewustmaking (infosessies) en bewustwording betrokken gaan voelen met dit unieke stedelijke geheel. Uiteindelijk zou dit moeten resulteren in een algehele opwaardering van de buurt waarin de architectuur- en cultuurhistorische waarden worden verzoend met de woon- en vooral de handelsactiviteiten die heden het wezenskenmerk zijn van de Guldenstraat. Het gegeven dat de Guldenstraat in grote mate zal gaan fungeren als toegangspoort tot de nieuwbouwprojecten op de voormalige Lamotsite, beklemtoont het belang van een dergelijke aanpak.

Middelen

Volgens het huidige personeelsorganogram dienen de kerntaken vervuld te worden door een voltijdse administratief medewerkster; een voltijdse kunsthistorica-monumentbeheerder en een voltijdse architecte-monumentenzorg. Momenteel werken zij allen tijdelijk aan een ? regime en worden tijdelijk vervangen door twee deeltijdse historici-monumentenzorg. Om de eerstelijnszorg en de begeleiding, opvolging en controle van onderhouds- en restauratiedossiers te kunnen realiseren zal er op zeer korte termijn (in 2002) een tweede architect-monumentenzorg worden aangesteld. Om de aanvulling van de snelinventaris, het opstellen van beschermingsvoorstellen en de bouwblokinventarisatie - die vermoedelijk zal kunnen aanvatten in 2003 - te kunnen realiseren, dient het huidige personeelsbe-

stand bestendig en/of uitgebreid te worden met (een) deskundige bouwhistoric(i)(us). Dit personeelsbeleid is er op gericht om de kloof met andere grote monumentensteden zoals Brugge (12 werknemers) en Gent (medio 2001 met 18 personeelsleden) weg te werken.

Budgettair zal er elk jaar 496.000 Euro worden vrijgemaakt voor prive-restauraties. Voor de restauratie van kerken is er 496.000 Euro voorzien voor de jaren 2002 en 2005, voor de jaren 2003 en 2004 telkens 124.000 Euro.

Wat de kerken betreft is het restauratiedossier van het exterieur van de Onze-Lieve-Vrouwekerk goedgekeurd. Onder de privé-projecten staan de restauraties van het Hooghuis in Battel, de panden Goswin de Stassartstraat 18 en 20-22, het begijnenhuis Schrijnstraat 32 en de volgende fase van "De Noker" op stapel. Werken aan het stedelijk openbaar monumentenpatrimonium worden systematisch gepland. De werken die binnenkort zullen aanvatten zijn de reiniging en restauratie van de buitengevels van het Hof van Busleyden.

Koen ANCIAUX

Schepen voor Monumentenzorg

- 1 Het aantal beschermingsbesluiten van monumenten, stads- en dorpsgezichten bedroeg op 31/12/2000 voor Antwerpen 1013, voor Gent 571, voor Mechelen 356, voor Brugge 332. Afdeling ROHM, *Gemeentelijke TOP 20 der beschermingen (stand op 31/12/200)*. Brussel, 2001 (onuitgegeven).
- 2 *Bouwen door de eeuwen heen. Inventaris van het cultuurbezit in België. Architectuur. Deel 9n. Stad Mechelen. Binnenstad.* Gent, 1984 en *Bouwen door de eeuwen heen. Inventaris van het cultuurbezit in België. Architectuur. Deel 13n2. Provincie Antwerpen. Arrondissement Mechelen. Kanton Mechelen.* Turnhout, 1995.
- 3 In dit kader ontwikkelt de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) op dit ogenblik een handleiding voor het opzetten van een gemeentelijk monumentenbeleid.

RIM blaast 15 kaarsjes uit

Nog steeds gastgezinnen en vrijwilligers gezocht!

Zoals je wellicht al weet viert RIM dit jaar haar vijftienjarig bestaan. Om de vijf jaar stelt RIM het wonen in de stad extra in de kijker. Een heuse OpenHuizenDag op zondag 2 juni moet kandidaat-inwoners de weg naar de stad tonen.

Jij kan ons, zoals vijfendertig andere gastgezinnen, helpen om die dag tot een onvergetelijke evenement te maken. We zoeken namelijk nog steeds mensen die hun woning op zondag 2 juni willen openstellen en (kandidaat) Mechelaars willen ontvangen. Jouw verhaal en dat van je woning staat centraal. Je huis hoeft daarom nog niet volledig verbouwd of ingericht te zijn. Bij het bezoek krijgt de (kandidaat) Mechelaar de gelegenheid de woning geheel of gedeeltelijk te bekijken en ervaringen over bouwen, verbouwen, renoveren en/of restaureren met de gastheer/gastvrouw uit te wisselen. Geen informatiecampagne kan immers op tegen een gezellige babbel tussen geïnteresseerden in een stek binnen de stad en mensen die deze stap reeds eerder hebben gezet.

Je kan op vijf manieren aan de OpenHuizendag meedoen:

- ofwel nodig je collega's en kennissen uit om eens te laten zien dat je van de stad wel degelijk een thuis kan maken;
- ofwel ontvang je individuele bezoekers die zich eerst aan onze balie hebben ingeschreven;
- ofwel brengt een gids van Mechelenbinnenstebuiten met een aantal mensen een bezoekje;
- ofwel kies je als gastheer/gastvrouw voor een combinatie van het voorgaande;

- ofwel steek je samen met ons de handen uit de mouwen op de infobalie.

Ben je geïnteresseerd? Dan ontmoeten we je graag samen met de andere gastgezinnen op dinsdag 7 mei om 20h00 voor een informatieavond in café Royal, Grote Markt 29 (vergaderlokaal, 1° verdieping).

Indien je graag meewerkt, laat dan zo spoedig mogelijk iets weten.

Marc Rubben.

INFORMATIEFICHE “THUIS IN MECHELEN”
15 JAAR RIM

- Naam bewoner(s):

- Adres opengesteld pand:

- Contactgegevens bewoner:
  - adres:

  - tel.nr.:
  - faxnr.:
  - e-mail:

- Type woning:
  - nieuwbouw
  - renovatie
  - restauratie
  - ééngezinswoning
  - meergezinswoning
  - loft
  - monument
    - beschermd
    - niet-beschermd
  - appartement
  - andere:

- Naam architect:

- Naam binnenhuisarchitect:

- Historiek van de woning:

- Keuzemotief voor deze woning:

- Kan u ons één of meerdere foto's van uw woning bezorgen?

- Naam van uw contactpersoon bij RIM:

Terug te bezorgen op:

RIM vzw

p/a Dageraadstraat 45

2800 Mechelen

tel.: 015 34 78 64 (tussen 19u en 22u)

e-mail: RIM@lhoon.com

<http://www.rim.be>

Rimpels

En toen was er nog maar één

Industrieel erfgoed heeft geen waarde in Mechelen

Projectontwikkelaars hebben over het algemeen weinig respect voor het erfgoed. Dit mocht maar weer eens blijken bij het neerpoten van het kantoor in de Stationsstraat. Tot voor kort stond daar een waar tempeltje dat opgedragen was aan de energiebron van de nieuwe tijd namelijk de elektriciteit.

Tussen 1750 en 1900 ontdekte de Westerse wereld hoe men de nacht in de dag kon veranderen. Nieuwe methoden om licht te maken en om energie en brandstof te transporteren en te verdelen zorgden voor een ommekeer. Net zoals de Verlichting en de positivistische wetenschap de geest verlichtten, zorgden technologie en innovatie voor de verjagen van de nacht. Vanaf de uitvinding van de Argand-lamp (1783, geperfectioneerde olielamp), via de introductie van de gasverlichting (ca. 1800) en uiteindelijk de elektriciteit (ca. 1880) werd het donker een tijd voor extra werk, studie en openbaar vermaak. Het hoogtepunt van de nieuwe lichtcultuur was de *Exposition de l'Electricité* van 1881 te Parijs.

We staan er te weinig bij stil maar de introductie van het elektrisch licht ontketende een ware revolutie. Ten opzichte van de vorige lichtbronnen was het was brandveilig, zorgde het voor een gelijkmatig gespreid, stabiel en helder licht en gaf het geen rook of giftige dampen af. Maar meer nog elektriciteit was voor de ondernemende negentiende-eeuwse burger de sleutel naar de toekomst.

Daarnaast was elektriciteit het product van de twee elementen die de industriële revolutie inluidde: ijzer en steenkool. Elektriciteit als energiebron kan niet zonder metaal. Reusachtige turbines in metaal zorgen voor de opwekking ervan en kabels en bedrading in metaal zorgen voor het transport.

In 1911 deed de elektriciteit haar intrede in Mechelen. De *Electriciteitsmaatschappij van Noord-België* (ENB) leverde de stroom. Openbare gebouwen, privé-woningen en bedrijven werden tegen een snel tempo op het elektriciteitsnet aangesloten. Aanvankelijk werd de stroom vanuit Schaarbeek toegeleverd, maar reeds in 1912 werd het gevoed door een eigen centrale gelegen aan de Dijle (thans Intercom).

Dat deze elektriciteitscabine aan de rand van de stationsbuurt stond is niet zo eigenaardig. Het was een symbool van burgertrots. Laten zien dat je mee bent met de tijd en dat je wel degelijk weet wat er op de wereld te koop is. Het bakstenen gebouwtje was opgetrokken in classistische stijl en was rijkelijk versierd met geglazuurde bakstenen en faiencetegels. Een meer sobere versie staat (voorlopig althans) op de Guido Gezellelaan.

Schrijnender is dat we net als thema van de Open Monumentendag *Metaal* achter de rug hebben en dat dit jaar *Symbolen* centraal staat.

Wonen in Mechelen

Mechelen herprofileren als woonstad is één van de beleids-opties van het huidige bestuur van de stad Mechelen. Zo hoopt het stadsbestuur ondermeer dat naast de bedrijven ook de werknemers van deze bedrijven de weg naar Mechelen vinden. Vooral op tweeverdieners en jonge gezinnen wordt duchtig jacht gemaakt.

Een lovenswaardig initiatief is sinds februari 2001 de opening van de Woonwijzer in Mechelen. De Woonwijzer is een plaats waar (toekomstige) Mechelaars terecht kunnen voor advies en vragen in verband met wonen in Mechelen. Wonen is iets waar iedereen mee te maken heeft, maar waar we soms weinig bij stilstaan. De vragen rijzen vooral wanneer we verhuizen, beslissen om een woning te kopen, een woning willen verbouwen,... . Omdat we vaak éénmalig en zeker niet dagelijks met de reglementen en procedures met betrekking tot kopen, bouwen of verbouwen van een woning geconfronteerd worden, zijn deze zaken over het algemeen ook weinig bekend. Toch is het kopen van een woning en/of verbouwen ervan een zware investering en vergaren we hierover best eerst de nodige informatie. De Woonwijzer is de geschikte plaats om al een aantal van deze vragen beantwoord te krijgen.

Nieuw is de gids *Wonen in Mechelen*, waarin op een overzichtelijke manier alle procedures en instanties worden vermeld. De gids biedt allerlei informatie die te maken heeft met wonen in Mechelen. Een groot deel van de gids bevat informatie voor kopers en (ver)bouwers, maar er wordt ook aandacht besteed aan het huren van een woning, verzekeringen die aan te raden zijn, tips over duurzaam bouwen en nog veel meer. Het geheel wordt afgesloten met een heel pak nuttige adressen. Kortom een aanrader, die om de twee

jaar vernieuwd zal worden.

Wonen in Mechelen een handige gids, 32 p. is verkrijgbaar in de Woonwijzer, het Infowinkeltje (Befferstraat 8), de dienst stadsvernieuwing en de bouwdienst (Befferstraat 25).

Meer informatie:

Inge De Bruyn

De Woonwijzer

Wollemarkt 34

2800 Mechelen

Tel/fax 015 33 00 65

e-mail: woonwijzer.mechelen@pandora.be

Openingsuren Woonwijzer:

Dinsdag 13-16 uur

Woensdag 14-17 uur

Donderdag 9-11.30 uur

Op afspraak

Ruimte voor kantoren

De kantorenmarkt is volop in beweging. Mechelen als centrum van de Vlaamse Ruit (Gent, Antwerpen, Leuven, Brussel) is bijzonder in trek. Mechelen-Noord en Mechelen-Zuid is zogoed als volgebouwd. Maar geen getreur. Binnen nu en vijf jaar wordt de Arsenaalsite samen met de Stationsbuurt en het Guldendal duchtig onder handen genomen en krijgen projectontwikkelaars vrij spel. Men hoopt zo'n 10.000 à 15.000 werknemers naar dit deel van de stad te halen.

Wie meer wil weten over het kantorenbeleid van de Vlaamse Overheid -toch nog een overheid die moeite doet

om haar burgers hierover in te lichten- kan bij de Vlaamse Gemeenschap een brochure opvragen. De brochure geeft een algemeen beeld over de feitelijke en toekomstige ontwikkelingen op de Vlaamse kantorenmarkt. Het eerste hoofdstuk schetst een actueel profiel van de Vlaamse kantorenmarkt: hoe groot is die, waar is hij geconcentreerd, doen zich in het verspreidingspatroon verschuivingen op? Het tweede hoofdstuk gaat in op de belangrijke trends, zowel op het gebied van economische ontwikkelingen als locatie- en huisvestingsvoorkeuren, die de kantorenmarkt in Vlaanderen beïnvloeden. In het laatste hoofdstuk wordt uitgelegd hoe de Vlaamse overheid via een heus kantorenbeleid meer greep op de marktontwikkeling wil krijgen.

Meer info:

Ruimte voor kantoren. Ruimtelijk-economische aspecten van kantoren en kantoorchtingen in Vlaanderen.

16 pagina's.

Uitgever: Afdeling Ruimtelijke Planning

Publicatiedatum: november 2001

Gratis publicatie

Te bestellen via www.vlaanderen.be

Marc Rubben

Mechelenbinnenstebuiten: activiteiten 2002

Mechelenbinnenstebuiten biedt in 2002 een ruim aanbod aan stadswandelingen met open inschrijving. Naar aanleiding van de 15de verjaardag van RIM besteden we vooral aandacht aan het thema 'wonen'. Daarnaast zijn er activiteiten in verband met het museumbeleid, de viering van 1302 en het theaterepos 'Barbaroi' van het Mechels Miniatuurtheater.

THUIS IN MECHELEN

Het thema 'wonen in Mechelen' is altijd al één van de belangrijkste uitgangspunten van de wandelingen geweest. Mechelenbinnenstebuiten heeft steeds een warm pleidooi gehouden voor de kwaliteiten van de stad als woonplek. Er is vaak kritiek geleverd op sommige beleidskeuzes van de hogere en de stedelijke overheid. Geslaagde initiatieven en projecten werden daarentegen uitvoerig toegelicht. We nemen ons voor om in 2002 op het thema wonen dieper in te gaan. We doen mee aan de OpenHuizenDag van RIM, we organiseren in de zomer wandelingen in de historische binnenstad en in de lente en de herfst wijkwandelingen in minder bekende buurten van Mechelen

OPENHUIZENDAG RIM

Zondag 2 juni 2002. RIM wordt 15 jaar en viert dat met de medewerking van vele enthousiaste en gastvrije Mechelaars. Inwoners van de stad stellen hun deuren open en delen hun ervaringen over stedelijk wonen met hun gas-

ten.

Mechelenbinnenstebuiten helpt mee aan het welslagen van de dag door de organisatie van rondleidingen met bezoeken aan woningen. De uren van vertrek van de rondleidingen worden op 2 juni zelf bekendgemaakt op de infostand in het stadhuis.

ZOMER

Wonen in een historische stad...

17 en 21/7: de wieg van de stad (start: Korenmarkt)

de oudste stadskern en de Heihoek

24 en 28/7: de oevers van de Dijle (start: Rode Kruisplein – oud zwembad)

*van houten gevels tot hedendaagse
woonprojecten*

31/7 en 4/8: langs winkels en markten (start: IJzerenleen, leuning)

wonen in het handelscentrum

7 en 11/8: tussen hoven en vlieten (start: Veemarkt, de 'Vadderik')

*de charme van monumenten en verge-
ten straten*

14 en 18/8: wijken voor begijnen (start: Sint-Katelijnekerk)

werelderfgoed en stadsvernieuwing

21 en 25/8: tussen vaart en spoorweg (start: Brusselpoort)

*een 19de eeuwse residentiële wijk onder
verkeersdruk*

LENTE EN HERFST

Mechelen *binnenste buiten...*

...de Brusselpoort (**5 mei**) - van 't Vrijbroek tot Belgrade
Leuvense Vaart, Brusselsesteenweg, Hombeeksesteenweg...
(start: Plaisancebrug, 14u)

...de Adegempoort (**26 mei**) – van Adegem tot Auwegem
Leuvense Vaart, Battelsesteenweg, Keerdok...
(start: Koningin Astridlaan – COMET, 14u)

...de Sint-Katelijnepoort (**16 juni**) – van de Racing naar de Malinois
Leuvense Vaart, Brusselsesteenweg, Hombeeksesteenweg...
(start: Maurits Sabbestraat – 'Moederhuis', 14u)

...de Nekkerspoelpoort (**15 september**) – tussen Nekkerspoel en Nieuwendijk
Nekkerspoelstraat, Grote Nieuwendijk, De Borght, Pasbrug...
(start: Nekkerspoelstation, 14u)

...de Leuvensepoort (**6 oktober**) – tussen hamer en aambeeld
Leuvensesteenweg, Arsenaal, Dryport...
(start: Leuvensesteenweg - Arsenaal, 14u)

...de Oude Brusselpoort (**27 oktober**) – van Coloma tot Vrije Woonst
Tervuursesteenweg, Colomakerk, Jubellaan, Vrije Woonst, Gandhiwijk...
(start: Colomabrug, 14u)

HET VREEMDE VAN DE STAD

Het Mechels Miniatuurtheater stelt tussen 24 maart en 23 juni het driedelige theaterpos 'Barbaroi' (Kamiel Vanhole) voor. Het werd is gebaseerd op de 'Sîrat Banî Hilâl', een Arabisch epos dat tot de orale traditie behoort. Het behandelt vooral de wedervaren van mensen die in vreemde culturen belanden. Hiermee wordt uiteraard een in Vlaanderen en zeker in Mechelen bijzonder actueel thema aangesneden. (info MMT: 015/42 25 44)

Naar aanleiding van de voorstellingen organiseert Mechelenbinnenstebuiten de wandelingen 'het vreemde van de stad'. Het centrale thema is de confrontatie tussen culturen en generaties in een historische stad als Mechelen, zowel in het verleden als vandaag. De tegenstelling autochtoon – allochtoon, multiculturaliteit en wederzijdse beïnvloedingen, maatschappelijke achterstellingen, de invloed van religies, de effecten op de evolutie van het stadsbeeld e.d. worden in een historisch perspectief geplaatst.

9 juni, 14u, Brusselpoort.

22 september, 14u, Brusselpoort.

TUSSEN ERFGOED EN MUSEA

In samenwerking met de stedelijke Dienst Musea werkt Mechelenbinnenstebuiten mee aan de uitbouw van de zogenaamde 'museumas'. Op deze wandeling staat het museumbeleid van de stad Mechelen centraal, evenals de zogenaamde 'erfgoedconvenant'. We doen dus niet aan klassieke museumbezoeken, maar we geven vooral een aantal beschouwingen over de betekenis van musea en het erfgoed voor het stadsleven.

28 april, 14u, Brusselpoort.

29 september, 14u, Brusselpoort.

IN DE SPOREN VAN 1302

2002 is voor de Vlaamse Gemeenschap een bijzonder jaar. 700 jaar geleden, op 11 juli 1302, versloeg het Vlaams volksleger het elitaire ridderleger van de Franse koning Filips De Schone op de Groeningekouter in Kortrijk. Daarom is 11 juli Vlaamse feestdag. Maar wat is de eigenlijke historische betekenis van die gebeurtenis? In welke maatschappelijke context moet de slag gesitueerd worden? Welke mythes zijn eraan verbonden? Hoe zagen onze steden eruit in 1302 en wat is er van die tijd nog overgebleven? Zijn er vergelijkingen te maken met de viering van Mechelen 1301-2001? We hebben het over de zin en onzin van een viering.

27 juni, 20u, debat met o.a. Roel Jacobs ('t Scharlaken) in de
Brusselpoort.

30 juni, 14u, Brusselpoort, wandeling.

11 juli, 14u, Brusselpoort, wandeling.

PRAKTISCH

Deelname: € 7,00, RIM-abonnees: € 5,00 , kinderen jonger dan 12 jaar: gratis.

Reserveren is niet verplicht maar is wel mogelijk (0473/34 52 19). Op die manier krijgen we op voorhand een beetje zicht op het aantal deelnemers.

Voor de wandelingen 'tussen erfgoed en musea' is reserveren wel verplicht en is er een supplement van € 2,00 te betalen (toegang musea).

Het programma van 2002 omvat slechts een onderdeel van het volledige aanbod aan wandelingen die ook voor groepen kunnen worden georganiseerd. Geïnteresseerde groepen kunnen schrijven naar Mechelenbinnenstebuiten, p/a Vekestraat 8, 2800 Mechelen. Meer informatie vindt u op www.mechelenbinnenstebuiten.be.

Ga ook eens op stap met Brusselbinnenstebuiten (02/218 38 78) en Antwerpen Averchts (03/248 15 77).

Organisatie: Mechelenbinnenstebuiten vzw.
V.u. P.Egels, Vekestraat 8, 2800 Mechelen.

1302: Hoe was de wereld er aan toe?

Wandelvoordrachten over Vlaanderen zoals het 700 jaar geleden was.

In zomer 2002 worden er door het Masereelfonds zo goed als zeker één of meerdere wandelvoordrachten georganiseerd in AALST, ANTWERPEN, BRUGGE, BRUSSEL, GENT, LEUVEN, MECHELEN, OOSTENDE.

Uiteraard wordt er eerst en vooral onderzocht of in onze hedendaagse steden nog sporen te vinden zijn van 1302. Daarbij aansluitend wordt bekeken in welke mate het huidige stadsbeeld (stratenplan) nog beïnvloed of bepaald is door het bouwplan van de toenmalige stedenbouwers.

De historische verkenning van de stad is uiteraard een aanleiding om te spreken over politieke constructies. Nauw verbonden hiermee is de vraag naar het economisch functioneren. Welke producten maakte Vlaanderen? En welke producten diende een expanderend Vlaanderen te importeren? Wat waren de gevolgen van de groei en bloei van het 14de eeuwse Vlaanderen op het intellectuele leven?

Het Masereelfonds wil meer dan een praatje bij een plaatje brengen, maar brengt in het decor van onze moderne steden een verhaal over een Vlaanderen dat een voorhoederol speelde bij de creatie van een burgerij, bij de verstedelijking van het Europees continent.

De wandelingen zijn in voorbereiding. In juni komt er een Agenda uit waarin deze wandelingen voorgesteld worden. Wie deze Agenda gratis en vrijblijvend wilt ontvangen, geeft een seintje aan het Masereelfonds, Kazernestr. 33, 1000 Brussel, tel 02/ 502 38 80, fax 02/ 502 41 53, e-mail brussel@masereelfonds.be

Brukselen in de Lente

Tijdens de maanden april en mei begeleidt Brukselbinnenstebuiten verschillende bustoers en wijkwandelingen. Hieronder vindt u het overzicht. Reserveren is essentieel:

- per telefoon (02/2183878)
- per email:
brukselbinnenstebuiten@skynet.be

Zie ook de site <http://brukselbinnenstebuiten.vgc.be>.

za. 20 & 27 april 2002: AMUSE-GUEULE

stedelijke eetculturen

zo. 21 april 2002: HET GROOT BESCHRIJF

mini-wijkproevertjes rond Sint-Goriks

wo. 1 mei 2002: PALEIZEN VOOR HET VOLK

125 jaar bon marché-woningen en villaskes in het groen

za. 25 mei 2002: ZIJSPoor

hoe gaat de stad om met afwijkend gedrag

za. 1 juni 2002: BLOESEMTOER

groen in de stad

Inhoudstafel RIMNieuws 56

Intro	3
De krachtlijnen van het stedelijk monumentenbeleid in Mechelen	4
RIM blaast 15 kaarsjes uit	13
Rimpels	19
Mechelenbinnenstebuiten:	24
1302: Hoe was de wereld er aan toe?	30
Brukselen in de Lente	31

Doelstellingen RIM v.z.w.

RIM v.z.w. (Restauratie Integratie Mechelen) is een vereniging die bekommerd is om de toestand van het Mechels roerend en onroerend cultureel erfgoed.

Omdat zij vindt dat dit erfgoed niet altijd juist gewaardeerd wordt, moet er iets gedaan worden om de situatie te verbeteren.

RIM v.z.w. zal vooral aandacht hebben voor het architecturale en stedenbouwkundige patrimonium in groot Mechelen zonder daarom ander cultureel erfgoed uit te sluiten.

RIM v.z.w. wil sensibiliseren om waardevolle oude panden in stand te houden, te restaureren en te integreren. Integreren betekent ervoor zorgen dat een oud gebouw weer nuttig gebruikt wordt, weer meespeelt in de omgeving en zichzelf zo beschermt tegen verwaarlozing.

RIM v.z.w. wil niet gaan werken naast bestaande organisaties en initiatieven: het wil veeleer een gespreksforum worden, een uitwisselingsplatform bieden. Dit is absoluut nodig wil er een geloofwaardige en gecoördineerde aanpak komen.

RIM v.z.w. wil zowel het grote publiek sensibiliseren als de eigenaars van waardevolle gebouwen en de overheid. Concreet wil zij het grote publiek benaderen met een regelmatig verschijnende nieuwsbrief. Er worden contacten gezocht met eigenaars, overheid en geïnteresseerde organisaties.